

Ons nummer: O25.001061

Informatie raad/mededeling college

Onderwerp	Ontwikkelingen bij Jeugdhulp Friesland
Commissie	Boarger en Mienskip
Collegebesluit d.d.	27 mei 2025
Portefeuillehouder	Petra van den Akker
Team	Beleid Sociaal Domein
Adviseur	Rilana van de Kamp-Leunge

Reden informatieverstrekking Actieve informatie van het college

Collegebesluit

Het college besluit

- Kennis te nemen van de informerende brief aan de gemeenteraad van Leeuwarden en de publieksversie van het projectplan van Jeugdhulp Friesland.
- De raad actief te informeren over de ontwikkelingen bij Jeugdhulp Friesland.

Inleiding

Jeugdhulp Friesland verkeert sinds een aantal jaren in financieel zwaar weer. De bedrijfsvoering van de organisatie bleek vanuit onderzoek van KPMG niet in orde te zijn. Om de continuïteit van de organisatie en hiermee de zorgcontinuïteit voor jeugdigen en hun gezinnen te kunnen monitoren, is er betrokkenheid ontstaan vanuit de Jeugdautoriteit. Deze ziet toe op de stappen die gezet worden om deze continuïteit te waarborgen. Jeugdhulp Friesland heeft in 2024 een Continuïteitsplan aangeleverd waarin ze belanghebbenden hebben meegenomen in de stappen die ze willen zetten om de liquiditeit van de organisatie te verbeteren.

Eén van deze stappen had betrekking op een steunvraag aan gemeenten om gemaakte kosten binnen de gesloten jeugdhulp (af en ombouw gesloten jeugdhulp) voor te schieten. De landelijke ambitie is om in 2030 nul gesloten plaatsingen te hebben. Incidentele middelen van het Rijk via een SPUK-regeling die bedoeld zijn om gemaakte kosten in dit verband te compenseren zijn tot op heden nog niet beschikbaar gekomen. Omdat Jeugdhulp Friesland de ontstane frictiekosten begin vorig jaar niet zelf kon dragen, heeft de gemeente Leeuwarden Jeugdhulp Friesland in april 2024 voorschotten verstrekt ter hoogte van € 2,5 miljoen. De gemeente Leeuwarden is vanwege de Centrumgemeenteregeling de aangewezen partij om de belangen te behartigen namens de Friese gemeenten. Afspraken die zien op terugbetaling van deze voorschotten zijn diezelfde maand vastgelegd in een vaststellingsovereenkomst tussen de gemeente Leeuwarden en Jeugdhulp Friesland. Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft aanvullend op onze toezegging eveneens eenzelfde bedrag (in de vorm van een lening) beschikbaar gesteld.

Afgelopen jaar zijn er naast de verstrekte voorschotten door Jeugdhulp Friesland aanvullende acties ondernomen om de liquiditeit van de organisatie te verhogen, zoals het terugbrengen van de overheadkosten en de verkoop van vastgoed. Ondanks pogingen om de financiële situatie van de organisatie te verbeteren, blijkt deze nog steeds onder druk te staan. Als verklaring hiervoor worden onder andere de tegenvallende verkoop van de panden in Kortehebben en Dokkum genoemd en het nog niet beschikbaar zijn van de SPUK-regelingen ter compensatie van gemaakte frictiekosten. Zodoende heeft Jeugdhulp Friesland in december 2024 een verzoek bij de Friese gemeenten ingediend om uitstel van terugbetaling van de in april 2024 bevoorschotte €2,5 miljoen om verder te kunnen werken aan een duurzaam financieel herstel. Eenzelfde verzoek voor uitstel van terugbetaling staat uit bij het ministerie van VWS.

De afgelopen maanden zijn er meerdere overleggen en briefwisselingen geweest tussen Jeugdhulp Friesland, Sociaal Domein Fryslân en de gemeente Leeuwarden om te komen tot besluitvorming. Halverwege april heeft Jeugdhulp Friesland een projectplan aangeleverd, waarin staat beschreven

hoe ze hun organisatie toekomstbestendig willen maken en welke scenario's ze hiervoor overwegen. De publieksversie hiervan is als bijlage toegevoegd. Eind april is er door de betrokken partijen overeenstemming bereikt over de voorwaarden die aan uitstel van terugbetaling gekoppeld dienden te worden. In de informerende brief, die in mei met de raad is gedeeld en tevens als bijlage is toegevoegd, wordt het proces van de afgelopen maanden rondom het verzoek van uitstel van terugbetaling beschreven. Ook wordt er ingegaan op de voorwaarden, het monitoren van de voortgang en de mogelijke risico's die aan deze voorwaarden verbonden zijn.

Het college van Leeuwarden heeft dinsdag 6 mei ingestemd met uitstel van terugbetaling van het verstrekte voorschot. Door uitstel van de terugbetaling van het verstrekte voorschot kan er rust in de liquiditeit gecreëerd worden, zodat Jeugdhulp Friesland zich kan focussen op het toekomstbestendig maken van hun organisatie. Maar dit is niet zonder potentiële risico's. De gemeente Súdwest-Fryslân vindt het belangrijk om te anticiperen op de risico's die onze gemeente loopt en heeft zich daarom ingespannen om hier acties op te ondernemen. Hieronder neemt het college de raad mee in de potentiële risico's en de manier waarop het college zich voorbereidt voor eventuele risico's rondom de situatie bij Jeugdhulp Friesland.

Zorgcontinuïteit inwoners

Voor de inwoners die gebaat zijn bij een integrale aanpak op het gebied van opgroeien- en opvoedingsproblematiek, is Jeugdhulp Friesland een belangrijke jeugdhulpaanbieder in onze regio. Binnen Súdwest-Fryslân ontvangt ruim 8% van de jeugdigen die jeugdhulp ontvangen deze hulp van Jeugdhulp Friesland. Zij bieden lichte vormen van ambulante kind- en gezinshulp, maar ook zwaardere vormen van ambulante kind- en gezinshulp, om uithuisplaatsing van kinderen te voorkomen. Daar waar het echt niet in de thuissituatie lukt, kunnen zij pleegzorg, of zorg in een kleinschalige woonvorm of gezinshuis aanbieden. Ook crisiszorg, het Behandelen- en expertisecentrum Jonge Kind en Kenniscentrum Kind en Echtscheiding vallen onder hun huidige zorgportfolio.

Voor onze inwoners is het belangrijk dat zij de best passende zorg ontvangen. Als deze zorg op dit moment door Jeugdhulp Friesland wordt geboden, dan vinden we het belangrijk dat dit gecontinueerd kan worden. Als de continuïteit wegvalt kan dit om meerdere redenen een nadelig effect hebben op het te behalen behandelresultaat. Mocht er in de toekomst toch een situatie ontstaan waarbij discontinuïteit van de zorg niet te voorkomen is, bij het afstoten van bepaalde zorgproducten of een faillissement, dan spannen we ons volledig in om het effect hiervan zo klein mogelijk te maken voor onze inwoners. Er wordt gewerkt aan een plan om eventuele uitstroom van cliënten op te kunnen vangen bij andere jeugdhulporganisaties. Onze gebiedsteams zullen scherp toezien op een zuivere afronding van de lopende trajecten. Ook zullen zij een prominente mediërende rol gaan krijgen in een warme overdracht naar een andere jeugdhulpaanbieder.

Het college vindt het belangrijk dat de geboden zorg ook van goede kwaliteit blijft. De inspanningsacties van Jeugdhulp Friesland om hun liquiditeit op orde te krijgen, kunnen direct of indirect effect hebben op de zorgkwaliteit. Vanuit ons gebiedsteam blijven we alert op eventuele signalen die wijzen op een vermindende zorgkwaliteit. Ook staan onze ambtenaren in nauw contact met Sociaal Domein Fryslân, zodat er acties kunnen worden ondernomen op het moment dat er twijfels zijn over de geboden zorgkwaliteit.

Financieel risico

In de informerende brief staat dat de gestelde voorwaarden rondom uitstel van terugbetaling niet risico vrij zijn. Het college heeft hierop besloten te onderzoeken op welke manier wij hierop kunnen anticiperen.

We zijn nagegaan welk financieel risico onze gemeente loopt rondom de bevoorschotte €2,5 miljoen. In het geval waar de aanvraag van Jeugdhulp Friesland voor de SPUK frictiekosten Jeugdhulp+ niet volledig of helemaal niet beschikbaar wordt gesteld, dan kan het zijn dat de Friese gemeenten voor deze kosten opdraaien in het geval Jeugdhulp Friesland deze kosten niet zelf kan dragen. Ons aandeel in het namens alle Friese gemeenten betaalde bedrag van € 2,5 miljoen is

13,85%¹, oftewel €346.250. Dit is het maximale risico dat onze gemeente loopt op het moment dat de SPUK aanvraag deels of niet beschikbaar wordt gesteld voor Jeugdhulp Friesland.

Dit financiële risico is voor een bedrag van € 350.000 opgenomen onder het Weerstandsvermogen in de jaarrekening. Hiermee heeft het college zich voorbereid op de gevolgen van dit risico.

Mocht tenslotte de financiële situatie van Jeugdhulp Friesland verslechteren, dan kan dit leiden tot een nieuwe steunaanvraag bij de Friese gemeenten. Mocht dit zich in een bepaalde vorm voordoen, dan zal dit via separate bestuurlijke besluitvorming lopen.

Vervolg en overige zaken

De inspanningen die op dit moment geleverd worden bieden geen sluitende garantie voor eventuele toekomstige ontwikkelingen. Daarbij is het belangrijk te noemen dat door personeelstekorten de wachttijden van de gebiedsteams zijn toegenomen. Om dit terug te brengen tot maximaal 8 weken, worden tijdelijke medewerkers ingezet en krijgen urgente gevallen voorrang. Deze inzet is nodig om kwalitatief goede dienstverlening aan onze inwoners te kunnen blijven bieden en om de hierboven geschetste scherpste te blijven houden op zorgcontinuïteit en kwaliteit van zorg.

De regiegroep (Gemeente Leeuwarden, Sociaal Domein Fryslân, Jeugdautoriteit en externe regievoerder Bert Otten) blijft de voortgang bij Jeugdhulp Friesland nauwlettend in de gaten houden en zal de Friese gemeenten opnieuw informeren zodra er belangrijke ontwikkelingen zijn. Het college zal de raad meenemen in deze ontwikkelingen.

Bijlage(n)

1. Informerende brief aan de raad actualiteiten Jeugdhulp Friesland
2. Projectplan - addendum Uitvoeringsplan Jeugdhulp Friesland publieksversie

¹ De verdeelsleutel is vastgelegd in de jaarrekening 2024 van het Sociaal Domein Fryslân en heeft betrekking op het jeugdzorggebruik (aantal inwoners) per gemeente op 1 januari 2023.